

СИДОРУК ДІАНА, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **БУРКОВСЬКА АННА**, доктор філософії (економіка),
старший викладач кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ КРАЇНИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Забезпечення економічної безпеки є гарантією самостійності та незалежності держави, невід'ємною умовою стабільності й ефективного функціонування суспільства. В умовах розвитку світової економіки дедалі нагальнішою проблемою стає забезпечення економічної безпеки, яка є основою національної безпеки. Ризики, пов'язані з певними економічними зв'язками, швидко розвиваються в поточному геополітичному та технологічному середовищі та все більше зливаються з проблемами безпеки. Саме тому ЄС має розробити комплексний підхід до спільного визначення, оцінки та управління ризиками для своєї економічної безпеки.

ЄС систематично проводить ретельну оцінку ризиків економічній безпеці за чотирма напрямками: ризики для стійкості ланцюгів постачання, включаючи енергетичну безпеку; ризики для фізичної та кібербезпеки критичної інфраструктури; ризики, пов'язані з безпекою технологій і витоком технологій; ризики використання економічної залежності чи економічного примусу як зброї.

Стратегія забезпечення економічної безпеки у ЄС також визначає, як зменшити виявлені ризики за допомогою тристороннього підходу, а саме: сприяння конкурентоспроможності ЄС шляхом зміцнення єдиного ринку, підтримки сильної та стійкої економіки, інвестування в кваліфікацію та сприяння дослідницькій, технологічній та промисловій базі ЄС; захисту економічної безпеки ЄС за допомогою низки існуючих політик та інструментів, а також розгляду нових для усунення можливих прогалів; партнерства з якомога ширшим колом партнерів для зміцнення економічної безпеки, в тому числі шляхом сприяння та завершення торговельних угод, зміцнення інших партнерств, зміцнення міжнародного економічного порядку, заснованого на правилах, і багатосторонніх інституцій, таких як Світова організація торгівлі, та інвестування в сталий розвиток.

Відкрита, заснована на правилах торгівля сформувала ЄС і принесла йому користь з моменту створення. Водночас зростання геополітичної напруженості та посилення геостратегічної та гео економічної конкуренції, а також такі потрясіння, як пандемія COVID, підкреслили ризики, притаманні певній економічній залежності. Такі ризики – якщо ними не керувати належним чином – можуть поставити під сумнів функціонування економіки ЄС, його стратегічні інтереси та здатність діяти. Комплексна стратегія, включаючи спільні дії в рамках внутрішньої та зовнішньої політики та комплексний набір заходів на

рівні ЄС і держав-членів, є важливою для ЄС для оцінки та управління ризиками.

Ця нова парадигма економічної безпеки значною мірою зумовлена стратегічним суперництвом між Китаєм і США та викликом, який воно створює для європейської економіки та безпеки. Усі типи зв'язків дійсно можуть бути використані іншими державами для отримання важелів впливу та просування економічних чи геополітичних інтересів, наприклад, шляхом примусу, маніпулювання ринком або навмисного порушення ланцюга поставок.

Тому для ЄС вкрай важливо розробити структуру економічної безпеки, керуючись його власними цілями та інтересами, маючи на меті максимізувати переваги традиційної європейської економічної відкритості, водночас мінімізуючи ризики, які виникають через надмірну залежність і вразливість. ЄС уже має у своєму розпорядженні різні інструменти для захисту своєї економічної безпеки, включаючи перевірку прямих іноземних інвестицій та експортний контроль. ЄС також розробляє нові інструменти, такі як закон про мікросхеми, закон про нульову чисту промисловість або закон про критичну сировину

Отже, економічна безпека є надзвичайно важливим елементом забезпечення національної безпеки, що стосується всіх сфер життя будь-якої держави. Забезпечення економічної безпеки перебуває у складі основних функцій держави і напряду залежить від сучасних внутрішніх і зовнішніх умов.

Список використаних джерел:

1. Риков В. В. Перспективні напрями розвитку системи економічної безпеки в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. №9. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/9_2020/102.pdf
2. Єлізаров О.В, Радченко О.В.. Соціальна й економічна безпека України: стратегічні пріоритети та доктринальні положення. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. Серія : Державне управління, 2019. Вип. 2. С. 147-154.
3. Shebanina O., Burkovska A., Lunkina T., Burkovska A. Global aspects of food security in the world: economic dimensions. *Modern Economics*. 2023. №38. P. 178-185. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V38\(2023\)-27](https://doi.org/10.31521/modecon.V38(2023)-27).
4. Shebanina O., Burkovska A., Lunkina T., Burkovska A. The aspects of food security formation in the context of epidemiological restrictions in the USA. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*, 2022. 26(1), 19-29. DOI: [https://doi.org/10.56407/2313-092X/2022-26\(1\)-2](https://doi.org/10.56407/2313-092X/2022-26(1)-2)
5. Бурковська А.І. Організаційно-економічні засади інвестиційного забезпечення продовольчої безпеки України: дисертація. МНАУ. 2022 р. 299 с. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11706/3/BURKOVSKA%20PhD%20DISSE RTATION_1.pdf

